

15	CAIRINA MOSCHATA VAR. DOM. Качка мускусна	72	72	0	0	0	0	
	ряд СОКОЛОПОДІБНІ FALCONIFORMES							
	родина ЯСТРУБОВІ ACCIPITRIDAE							
16	HALIAEETUS ALBICILLA Орлан-білохвіст	1	0	0	0	1	0	
17	HALIAEETUS PELAGICUS Орлан білоплечий	2	0	2	0	0	0	100,00
18	AGUILA RAPAX Орел степовий	1	0	0	0	1	0	
	ряд Куроподібні GALLIFORMES							
	род. Фазанові PHASIANIDAE							
19	GALLUS GALLUS VAR. DOM. Карликова шовковиста курика	6	6	0	0	0	0	
20	GALLUS GALLUS VAR. DOM. Курка породи Брама	262	262	0	0	0	0	
21	LOPHORHORUS IMPEYANUS Монал гімалайський	6	5	0	0	1	0	
22	SYRMATICUS MIKADO Фазан Мікадо	13	12	0	0	1	0	
23	LOPHURA NYCTHEMERA Фазан срібний	8	0	6	2	0	0	75,00
24	LOPHURA SWINHOII Фазан Свайно	136	126	2	6	2	0	25,00
25	PHASIANUS COLCHICUS Фазан звичайний	770	770	0	0	0	0	
26	CHRYSOLOPHUS PICTUS Фазан золотий	86	86	0	0	0	0	
27	PAVO CRISTATUS Павич звичайний	19	19	0	0	0	0	
28	PAVO CRISTATUS VAR. ALBA Павич звичайний білий	9	0	5	0	3	1	83,33
29	NUMIDA MELEAGRIS Цесарка звичайна	274	125	11	43	95	0	20,37
	ряд Журавлеподібні GRUIFORMES							
	родина Журавлині GRUIDAE							
30	GRUS VIPIO Журавель даурський	6	0	0	0	6	0	
	ряд Панугоподібні PSITTACIFORMES							

	родина Папугові PSITTACIDAE							
31	ARA ARARAUNA x CHLOROPTERA Ара гибридный	4	0	0	0	4	0	
32	ARA ARARAUNA Ара синезовтий	1	0	0	0	1	0	
	ряд Совоподібні STRIGIFORMES							
	родина Совові STRIGIDAE							
33	BUBO BUBO Пугач	4	0	1	0	3	0	100,00
	ряд Ракшоподобні CORACIFORMES							
	родина Птахи-носороги BUCERATIDAE							
34	BUCORVUS LEADBEATERI Ворон рогатий Кафрський	2	0	0	0	2	0	
		1846	1492	49	60	232	13	40,16

Пелікани рожеві (лат. *Pelecanus onocrotalus*)

Відділ хижих тварин

Співробітники відділу хижих тварин

На 01.01.2023 року колекція відділу складала 26 видів 100 особин.

На 31.12.2023 року – 27 видів 106 особин.

Надійшов новий вид – самиця тхора лісового від ветлікарки Анни Гончарової. Знайдене дитинча було нею вигодуване та передане до зоопарку.

Окрім цього до колекції надійшло ще чотири особини чотирьох видів, а саме: самиця лисиці, врятована волонтерами від повені в Херсонській області після підриву російськими окупантами Каховського водосховища; самиця фенека куплена у ФОП О.В. Метелиці; самиця каракала на тимчасове утримання із зоопарку «Лімпопо», с.

Меденичі Львівської області; самиця ягуара з «Екопарку Ковалівка» Полтавської області в обмін на нашу самицю ягуара.

Вибули: самець сервала проданий до зоопарку «Лімпопо» і амурський леопард Урман в рамках європейської програми збереження рідкісних видів у неволі (ЕЕР) відправлений до Швеції в Parken Zoo, м. Ескільстуна, звідки ми раніше отримали самицю гривастого вовка.

За рік померло 5 особин 4-х видів, це склало 4,85% від всього поголів'я. Це самий низький відсоток смертності з 1990 року, тобто з того часу, як ведуться цифрові звіти.

Померли: самиця річкової видри (14 років 9 місяців) від новоутворень у печінці та селезінці; самець єнота-полоскуна (11 років) від комплексу патологічних змін у органах; 2 молодих самця сервала від вірусного ринотрахеїту; самиця сурікати (14 років 3 місяці) від інфаркту міокарда на фоні обширного новоутворення у черевній порожнині.

Вибракувані: самець єнота-полоскуна у віці 15 років через втрату експозиційної цінності та самець шиншили по тій самій причині, а також самиця лисиці, яку принесли волонтери. Тварина прожила в зоопарку три місяці. Потім у неї розвилась сліпота та порушення координації руху. Лікарями був поставлений діагноз – міокардоз. Лікування ефекту не дало.

Вибракування склало 2,9% від загальної кількості тварин відділу.

Протягом року проводилося лікування тварин, вакцинація, дегельмінтизація, дезінсекція: зовнішня - краплями «Адвокат», пероральна - пігулками «Бравекто», що дає хороший стійкий ефект.

Було проведено знерухомлення двох левиць з метою стерилізації. Пізніше знерухомлення старшої левиці довелося повторити для ревізії шва. Стерилізація левиць проведена через непотрібність у молодняку левів з боку інших зоопарків. Наш прайд зараз складається з батьківської пари та їх дітей (самця і самиці) 29.11.2021 року народження.

Також було проведено знерухомлення самця амурського леопарда Алдана для переміщення від матері до іншого вольєру, самця амурського леопарда Урмана та самиці ягуара Дульсіни з метою транспортування в інші заклади.

Через рецидив мастоцитоми довелося знерухомити і повторно оперувати самицю єнота-полоскуна у віці 12 років 8 місяців.

За рік чиповано 8 тварин: одного кінкажу,

Збагачення середовища ведмеда білого (лат. *Ursus maritimus*)

п'ятьох єнотоподібних собак, двох фенеків.

Приплід був отриманий від семи видів тварин. У лютому народила старша левиця Лола (2.3.0). Левенят приспали, а левицю стерилізували.

Вигодували своїх дитинчат самиці кінкажу (0.1.0), сервала (3.1.0), єнотоподібної собаки (4.1.0), фенека (0.1.0).

Було отримано дитинча від однієї з самиць носухи, але через декілька днів вона з'їла свій приплід.

У сім'ї рисей 13 червня у віці 1 року 1 місяця народила самиця Зара. Настільки рання статева зрілість зовсім не характерна для цього виду тварин. Зазвичай статевозрілими рисі стають ближче до трьох років. Молода мати намагалася доглядати за рисеням, але у неї це погано виходило. На шостий день дитинча забрали для штучного вигодовування. Цим займалися ветлікарі Анна Гончарова та Юлія Ющенко. Кожен день по черзі на ніч забирали рисеня додому. У зоопарку їм допомагали фельдшер Юлія Горбатенко і зоотехнік Тетяна Діденко. Рисеня виростили, і зараз воно живе у ветлікарні.

Через півтора місяці після пологів Зари народила її мати Забава (1.2.0). Але і з цим приплодом не все було благополучно. На третій день одне дитинча було придавлене кимось із самок. Скоріше за все по необережності.

Спочатку рисенята, що залишилися, розвивалися нормально, але через місяць у них почалися проблеми зі здоров'ям. Лікування було не ефективне і малечу довелося приспати.

Молодняк сервала (3.1.0) був вигодуваний матір'ю і нормально розвивався, але у піврічному віці всі захворіли вірусним ринотрахеїтом. Самця і самицю вилікували, а двоє самців померли.

Збереженість молодняку становить 47,6% від отриманого у 2023 році.

Забезпеченість тварин кормами була добра. Живим кормом з віварію хижі тварини були забезпечені задовільно.

Згодовувались вибракувані тварини з відділів орнітології, копитно-хоботних тварин, домашніх тварин. Це вносить харчову та поведінкову різноманітність у життя хижаків.

Співробітники відділу займалися збагаченням середовища тварин.

Заступниця завідуючої відділом Тетяна Сінджоян взяла участь у трьох он-лайн семінарах, які проводила АЗУ (Асоціація зоопарків України), як слухач, та у майстеркласі з комплексного планування експозицій у зоопарку. Участь у майстеркласі дозволила поповнити знання про те, як зробити експозицію комфортною для тварин, привабливою для відвідувачів та зручною для працівників відділу.

Не дивлячись на війну у відділі виконувалась реконструкція та ремонт об'єктів. У січні закінчили реконструкцію вольєра для дикобразів, розпочату в кінці листопада 2022 року ТОВ «Микрембуд».

Цією ж фірмою зроблені:

Лисиця (лат. *Vulpes corsac*)

Лев Ланк (лат. *Panthera leo*)

Кінкажу (лат. Potos flavus)

- заміна фасадної сітки-карти у двох вольєрах гривастих вовків на сучасну, полегшену решітку;

- ремонт плиткового покриття оглядового майданчика «Острова звірів» біля вольєру білої ведмедиці Сметанки і біля під'їзду до службового входу.

Робітниками відділу був проведений великий об'єм фарбувальних робіт на об'єктах відділу.

Дизайнер Оксана Ююкіна провела реставрацію розпису стін у вольєрах білої ведмедиці Зефірки, сурікат, снігового барса.

Робітниками ботаніко-господарського

відділу було проведено кронування дерев, формуючу та санітарну обрізку дерев і куців у вольєрах тварин.

Робітниками ремонтно-експлуатаційного відділу виконувалися поточні ремонтні роботи, а саме:

- заміна старих водопровідних труб на пластикові в приміщенні псарні та частково на «Острові звірів»;

- ремонт великого басейну для видр;

- заміна трьох проржавілих батарей на другому поверсі «Острова звірів» (через те, що минулого опалювального сезону, коли Миколаїв залишився без чистої води, ТЕЦ довелося добавляти в систему солону воду, металоконструкції зазнали впливу агресивного середовища);

- замінена декорація зі стволів дерев у трьох вольєрах для пум.

У 2023 році міською владою так і не було вирішене питання з введенням в експлуатацію другої черги вольєрів «Острова звірів».

За 2022-2023 роки на об'єкті потріскалися (пішли сіткою) два великих скла-триплекса без жодного зовнішнього впливу. Ще більше зруйнувалося цементне покриття басейнів. Просів ґрунт і провалилося вимощення у третьому (дальньому) вольєрі. Просів ґрунт під двома стінами, що розділяють вольєри.

Для інспектування об'єкту не один раз приходили представники мерії та Управління капітального будівництва міськвиконкому, але проблема так і залишилася не вирішеною. Об'єкт залишається на балансі Управління капітального будівництва міськвиконкому.

Штат відділу складається із завідувачої відділом, її заступниці, прибиральниці побутових приміщень і 14 робітників з догляду за тваринами.

На початок року фактично працювало 10 робочих. З них у першому кварталі звільнено трьох. Це ті люди, які прийшли на роботу до зоопарку в 2022 році. В кінці року звільнилася робоча Вікторія Бондар, яка пропрацювала у відділі більше 16-ти років.

За звітний період на роботу прийняті дві нові робітниці з догляду за тваринами, а також 06.06.2023р повернулася на роботу Альона Романова, яка виїжджала до безпечних районів України на початку війни.

На кінець року у відділі працювало 9 робітників з догляду за тваринами.

Ведмідь камчатський (лат. Ursus arctos beringianus)

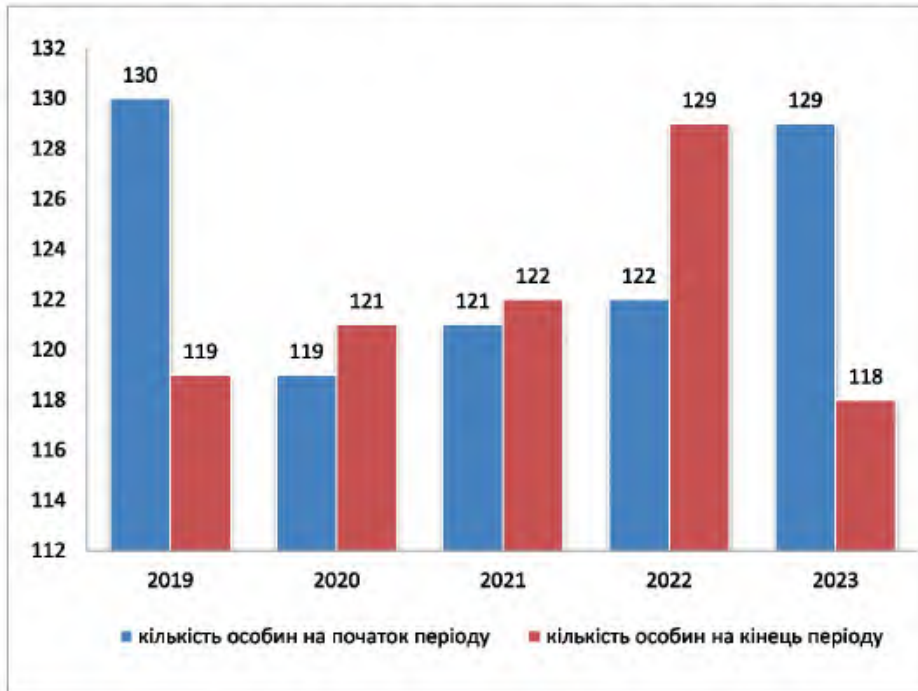

Звіт відділу копитно-хоботних тварин

1. Зоотехнічна робота

1.1. Рух поголів'я тварин

Станом на 01.01.2023 року у відділі утримувалося 29 видів 129 особин.
Станом на 31.12.2023 року поголів'я склало 28 видів 118 особин.

У відділі копитно-хоботних тварин поповнення поголів'я відбулося здебільшого за рахунок отриманого приплоду – 7 особин від 5 видів: кенгуру Беннета (1/0), мара патагонська (0/2), зебра Чапмана (0/1), гарна (2/0), баран гривастий (0/1). Крім того, колекція поповнилась кенгуру Беннета (1/1), марою патагонською (0/1), альпакою (0/1) та бараном гривастим (0/1), що були отримані за договорами про обмін тваринами.

У 2023 році у відділі відбулося вибуття 16 особин 10 видів.

Співробітники копитно-хоботного відділу

Смертність тварин відділу склала 14 особин 9 видів. Серед них помер самець кулана туркменського, в наслідок чого вибув з колекції один вид тварин. Загалом смерть та вибракування склали 11% від усього поголів'я, що майже вдвічі більше за середній показник за декілька останніх років. Але 60% від померлих тварин – це тварини, які прожили значно більше років, ніж середня тривалість життя відповідних видів у неволі згідно з зооветеринарними правилами.

У відділі відбулося вибуття

тварин за договором про обмін: верблюд двогорбий (1/0) з Одеським «БІО-ПАРКОМ» та козел сибірський гірський (1/3) з «Екопарком КОВАЛІВКА».

У 2023 році реалізовані мари патагонські (1/1) у Подільський зоопарк на суму 15250,00 гривень без урахування ПДВ.

1.2. Аналіз колекції та розведення тварин

У відділі робота з колекцією спрямована на збереження кожної тварини та популяцій в цілому. У своїй діяльності ми постійно керуємось «Перспективним планом колекції», рекомендованим комісією EAZA. До речі, потрібно оновити цей план та намагатися дотримуватися його у роботі.

Стратегія роботи з колекцією спрямована на покращення умов утримання перспективних видів тварин за рахунок поступового виведення з колекції неперспективних видів.

Основна кількість видів тварин у відділі знаходиться у репродуктивному віці (26 видів з 28). Але 10 видів не укомплектовані у пари, три види (кенгуру Беннета, бегемот, як свійський) з різних причин не дають потомство. Вісім видів тварин ми обмежуємо у розведенні з різних причин: обмежена площа утримання, наявність молодняку минулих років розведення, який не було реалізовано, хвороба статевих органів плідників. На жаль, для багатьох видів тварин реалізація є проблематичною. Утримувати майже дорослий молодняк доводиться в окремих вольєрах тому, що площа під утримання основної групи тварин обмежена. В результаті скупченості виникає жорстка харчова конкуренція та конкуренція між самцями.

Від п'яти видів отримано потомство:

Вид тварини	План	Факт
Кенгуру Беннета		1
Мара патагонська	2	2
Зебра Чапмана	1	1
Гарна	2	2
Баран гривастий	1	1
Всього (видів/голів):	4/6	5/7

План по видах виконано на 125%, а по кількості особин – на 117%. Збереженість новонародженого молодняку у звітному році склала 100%, а підрощеного – 95%.

У відділі отримано незаплановане потомство від самиці кенгуру Беннета, яка надійшла з Одеського «БІО-ПАРКУ» і загинула при трагічних обставинах. У зв'язку з цим дитинча почали вигодовувати штучно козиним парним молоком. Досвіду штучного вигодовування кенгуру у співробітників нашого зоопарку не було, тому довелося консультиватися з колегами Харківського, Рівненського та зоопарку «Хай-парк» в Кірят-Моцкін (Ізраїль). Слід відмітити, що штучне вигодовування кенгуру виявилось клопіткою справою порівняно з вигодовуванням будь-якого іншого молодняку. А саме, дитинча кенгуру більше інших тварин потребує цілодобового обігріву (але не перегріву!), та

Гуанако (лат. *Lama guanicoe*)

контролю вологості в сумці. Цей період піклування триває не менше півроку. Весь цей час дитинча кенгуру потрібно було носити в сумці з собою цілодобово (у півроку кенгуру важило вже більше 7 кг!). З цим нелегким завданням успішно впоралась робітниця нашого відділу Олейнік О. А. Ми зі свого боку постійно контролювали всі нюанси процесу вирощування, сумісно обмірковували і приймали рішення щодо догляду, годування і лікування дитинча.

Для ідентифікації новонародженого молодняку протягом року встановлено 2 вушні бирки двом видам тварин: мара

потогонська та баран гривастий.

У цілому віковий склад колекції потребує уваги, а інколи втручання. Переважна кількість тварин знаходиться у зрілому репродуктивному віці, 63% (75 особин) від загального поголів'я, але багато з них – це поодинокі екземпляри або одностатеві групи. Молодих тварин у колекції біля 20% (24 особини), але це здебільшого не ремонтна молодь, а тварини, яких треба реалізувати. Старих – приблизно 17% (19 особин). Необхідно відзначити, що багато тварин у колекції нашого відділу за останні роки доживають до глибокої старості. Ми вважаємо, що це результат непоганих умов утримання, повноцінного збалансованого годування і ретельного, індивідуального догляду. У звітному році вдалося поповнити інбредні групи тварин неспорідненими плідниками (мара патагонська і баран гривастий), а також один вид – альпака укомплектували у пару. Надалі необхідно продовжити цю важливу роботу на перспективу.

1.3. Ветеринарне обслуговування

Спільно з ветеринарною службою у відділі проводили ветеринарно-профілактичні заходи. Двічі зроблена дегельмінтизація всім тваринам: навесні та влітку. Вимушена дегельмінтизація зроблена двом видам тварин у зв'язку з виявленою інвазією. Дезінфекція проводилась локально. Щеплення від сибірки робили 24 особинам 7 видів.

За ветеринарною допомогою до ветслужби зверталися 23 рази з приводу лікування 20 особин 13 видів. Імобілізація з метою спилування рогів, розчистки копит та для хірургічного втручання проводилася у 7 випадках 7 особинам 6 видів. Лікування тварин у відділі було ефективним у більшості випадків.

Дуже прикрий випадок стався з самицею кенгуру Беннета, яку отримали з Одеського «БІО-ПАРКУ». Тварина надійшла у задовільному стані та по закінченні карантинного періоду була розміщена у вольєрі з іншою самицею кенгуру та молодим самцем мунтжака китайського. Вдень поведінка тварин була

Відправлення верблюда двогорбого (лат. *Camelus bactrianus*)

Показова годівля тапірів (лат. *Tapirus terrestris*)

спокійною та врівноваженою, але через тиждень ми помітили, що у нової самиці кенгуру травмоване око. Її відокремили в приміщення і почали лікування, але врятувати тварину не вдалося. Під час розтину з'ясувалося, що самиця кенгуру отримала численні травми, які міг нанести лише самець мунтжака в нічний час. Друга самиця кенгуру була зовсім неушкоджена. Звичайно цього і ще одного зайвого мунтжака, який знаходився у сусідньому вольєрі з самцем кенгуру ми одразу перевели у зимове приміщення антилопнику, де вони через дефіцит місця прожили все літо та знаходяться там і зараз.

У відділі стався ще один прикрий випадок. Співробітники еколого-просвітнього відділу під час проведення заходу біля вольєру тапірів гучно увімкнули музику навпроти вольєру козуль, які дуже злякалися, у результаті чого одна самиця отримала складний закритий перелом передньої кінцівки. Ми з ветеринарною службою всебічно обміркували стратегію лікування козулі, та прийняли рішення про консервативне лікування без хірургічного втручання, щоб ще більше не нашкодити тварині. У результаті кінцівка у козулі зрослася, на жаль не зовсім рівно, але тварина жива і здорова.

Протягом року було проведено ортопедичну розчистку копит таким видам тварин: поні шетлендським, ослам свійським, баранам гривастим, козлам таджицьким гвинторогим (всього 19 випадків).

До вибракування тварин вдавалися в тих випадках, коли тварина була у коматозному стані. Евтаназію тварини довелося зробити лише невиліковно хворому поні шетлендському. Після ветеринарної експертизи туші тварин, яких було вибраковано, передавалися на склад для подальшого згодовування хижакам. Від вибракуваних тварин на склад здано 177 кг м'яса.

1.4. Годування

Якість годування тварин відділу у 2023 році була задовільною.

Була отримана велика допомога від зоопарків Європи у вигляді гранульованих кормів для певних видів тварин: жирафів, слонів, антилоп, кенгуру, кролів, жуйних тварин.

Основних кормів для наших тварин було достатньо: сіна майже 100%, гілкового корму більше 90%, зеленої маси в цілому 90%, хоча, злакової зеленої маси було завезено дуже мало. За весь сезон були майже відсутні сезонні овочі та баштанні. На жаль, були перебої у постачанні таких важливих компонентів раціону, як сіль та монокальційфосфат.

Керівництвом відділу постійно контролювалися якість та кількість кормів, які отримували у відділі кормів, своєчасно робилися заміни кормів, які були тимчасово відсутні. Ми стежили за згодовуванням кормів тваринам згідно з раціонами. За рік у відділі було проведено контрольні годування 23 видам тварин. Співробітники відділу постійно спостерігали за станом вгодованості тварин, піклувалися про зниження рівня конкуренції під час годування при груповому або парному утриманні.

У 2023 році юннатами зоопарку та відвідувачами було зібрано майже 100 кілограмів

жолудів. Жолуді використовуємо як натуральний профілактичний засіб проти розладів шлунково-кишкового тракту наших тварин. Навіть при незначних відхиленнях у діяльності шлунково-кишкового тракту жолуді дуже ефективні і немає необхідності використовувати ветеринарні препарати. Крім того, кидаючи тваринам жолуді, як елемент тренінгу, ми привчаємо деякі види тварин підходити до нас по команді, а жолуді розкидані по вольєрах – це елемент кормового збагачення середовища для тварин.

У звітному році затверджені постійні раціони для восьми видів тварин: такін мішмі, мунтжак китайський, жираф Ротшильда, даман капський, осел середньоазіатський свійський, поні шетлендський, мара патагонська, кенгуру Беннета.

Прибуття самиці альпаки (лат. *Vicugna pacos*)

1.5. Умови утримання

Тварини у відділі утримуються на 13 об'єктах, п'ять з яких – капітальні опалювані будівлі. Умови утримання відповідають зооветеринарним вимогам. Однак, більшість будівель та вольєрів потребують реконструкції. Найбільш застарілі об'єкти – це ламник, оленятник і зубробізонник. Їх збудовано більше 40 років тому з колод, які за цей час розсохлися, покосилися та пошкодилися комахами-шкідниками. Крім того, деякі стіни не витримують впливу тварин, а саме: зубри та коні Пржевальського буквально руйнують їх. У стінах і дверних блоках приміщень для тварин утворилося багато щпарин, через які утворюються протяги. Це не забезпечує комфортних умов для тварин. Будівлі потребують негайного капітального ремонту та вимагають планової реконструкції. Вольєри ламника, верблюжатника та оленятника сконструйовані та побудовані так, що не забезпечується відтік дощових вод. Для вирішення цієї проблеми та поліпшення умов утримання тварин у вольєрах зробили глибоку підстилку з тріски, яку постійно поповнюємо.

Штучне вигодовування кенгуру Беннета (лат. *Macropus rufogriseus*) Сьоми

Деякі вольєри необхідно модернізувати з метою створення комфортних умов для тварин, що там утримуються, та поліпшення зручності їх обслуговування. У деяких вольєрах (особливо на гірці козлів) необхідно створити умови для безпечного відлову та фіксації тварин, для проведення ветеринарних маніпуляцій. У вольєрі для середніх копитних тварин кормові відсіки не пристосовані для утримання тварин в спекотний період (необхідно встановити теплоізоляцію). Крім того, там і в кормових відсіках нового вольєру поряд з жирафником дуже сильні протяги, особливо взимку. Наші пропозиції з модернізації таких об'єктів поки очікують обговорення.

Добре, що багато дрібних тварин зоопарку отримують чисту питну воду. Але необхідно зауважити,

що з переходом на водопостачання з власних свердловин і тим, що вода в них не належної якості, ми не в змозі забезпечити очищеною за допомогою зворотного осмосу водою всіх тварин. Насамперед це басейни для слонів та бегемотів, з яких вони звичайно п'ють воду. Це в подальшому може позначитися на здоров'ї цих тварин.

У зв'язку з воєнним станом весь літній період всіх теплолюбних тварин на ніч закривали в зимові приміщення.

З метою збагачення докільля тварин при надходженні гілкового корму гілля розкидалося по вольєрах та підвішувалося на огорожі. Це, крім кормового збагачення, урізноманітнює поведінку тварин, вони терлися об гілки, буцали їх. Для такінів мішми, мунтжаків китайських та даманів капських встановлювали щітки для чухання. У літньому вольєрі тапірів у спекотні дні над басейном вмикали розпилювач води, під яким тварини із задоволенням охолоджувались.

2. Будівництво та ремонтні роботи

У 2023 році будівництва нових та комплексної реконструкції старих об'єктів не було

У звітному році зроблена модернізація та автоматизація перегінних воріт між літніми вольєрами слонів, це значно полегшило працю робочих. Але слони швидко навчилися перешкоджати роботі цих воріт та виводити їх зі строю. Сумісно з спеціалістами ремонтно-експлуатаційного відділу не одразу, але все ж вдалося знайти спосіб захистити пристрій від слонів.

Зроблена заміна застарілої зовнішньої огорожі вольєрів верблюдатнику та частково антилопнику на сучасні ламіновані секції.

Необхідно окремо сказати, що магістральні комунікації (водогін та каналізація), які експлуатуються в межах нашого відділу, функціонують більше сорока років і ремонтувались лише фрагментарно. При утриманні бегемотів у зимових басейнах періодично засмічувалась частина каналізації, що знаходиться ззовні будівлі бегемотника. При утриманні бегемотів життєво необхідно постійно мати басейн з чистою водою, тому досконале функціонування каналізації дуже важливе. Для чіткого функціонування цих комунікацій необхідно поетапно проводити їх заміну.

Протягом року у нашому відділі силами ремонтно-експлуатаційного відділу виконані такі роботи:

- на всіх об'єктах відділу проводили ремонтні слюсарно-зварювальні роботи;
- ремонтували перегінні ворота у слоновнику: заміна тросів, електрообладнання;
- чистили каналізацію у приміщенні бегемотів;

Слони азійські Шанті та Дінкар (лат. *Elephas maximus*)

- зроблено ремонт (бетонна стяжка) підлоги у кормових відсіках гірки козлів, зубробізонника та у робочому коридорі оленятника;

- у робочому коридорі жирафника встановлена лебідка для підняття тюків сіна на другий поверх;

- у вольєрі жирафника на ворота встановлена труба для зміцнення конструкції огорожі;

- у антилопнику переобладнали відсік для зберігання тирси, чим удосконалили перегін тварин з приміщення у літній вольєр.